

P A N U :

YMPÄRI JUOSTAAN JA YHTEEN
TULLAAN

Ollis pitänyt jo lähteä venevanhusta kraapaamaan, mutta kun on se ympärijuoksu. Olen tainnut joskus kertoakin, miten kävi, kun suuri haaveni päästä mukaan ympärijuoksuun vihdoin olisi toteutunut: piti vaan lähteä venettä kraapaamaan, kun siä oli niin päättänyt. Minulle, pojanhulpelolle, joka olen ensimmäiset luokat joutunut katselemaan voimistelutunnitkin sivusta, pääsy oikeitten juoksijain kirjoihin olisi merkinnyt kerrassaan kuin kantakirjaan pääsyä. Mutta kotona vallitsi terve patriarkaalinen järjestys. No, isäni oli itsekin vanha urheilija, niin että kylä me sitten seuraavina keväinä, ne vähät, mitä yhdessä oli keväitä jäljellä, ymmärsimme asian samalla tavalla.

Minustakin tuli ympärijuoksija. Niin paljon kuin tuli muutenkin juostuksi, oivat juuri ympärijuoksu jääneet mieleen ehkäpä elävämpinä kuin monet muut juokset ja hypyt. Itse kilpailussa oli sähinää, että kipinätkin iski. Ja niihin valmistautumisessa riitti puuhaa ja puhumista. Varsinkin sitten alkamiehenä, kun sitä itsekin oli olevinaan

jonkinlainen tekijä, suunniteltiin joukkueita ja taktiikkaa monena iltana, käytiinpä joskus joukolla katsastamassa osuus osuudelta. Ainakin milloin itse olin paikan päällä edellispäivänä, kävin oman tai omat osuuteni kävellen tai pyöräillen katsomassa. Monet viestinvälit olivat täyttä murtomaata, niin kuin nimenomaan Valtakadulta rautatiesillan yli ja radanvarvasta Puusepälle ja Likakuja. Sieti katsoa valmiiksi, mitä reunaan rapakokelilla oli paras juosta, oliko pantava piikkarit ja jos oli valinnan varaa, niin minkälaiset, vaiko kumitossut. Kunhan vain en kerän juossut avojaloinkin, kun-oli hiertymä kantapäässä!

Taktiikkaa suunniteltiin. Koetettiin ottaa selville, kuka pahimman kilpailijan riveissä minkin talpaaleen pisteli. Sen mukaan jaettiin sitten omat osuudet. Olin minä Pyrinnönkin riveissä muutaman keran, mutta monta kertaa juoksin myös Pyrintöä "vastaan". Eräinä keväinä olin näinkin päin valinneena vahvalla puolella, ja silinä yritettiin miettiä, mihin OP pistää

Hartikkansa, mihin Onnin, Esan ja Lämsän Oivan, onkohan Pikkaraisen Epa ykkösessä... Vahvaa vastaan piti panna vahva tai sitten taktikoitiin niin, että vahva mies pantiin juoksemaan osuus ennen sitä pelätyn kilpaveikon vahvaa miestä. Jos minä sain kapulan paljon ennen jotakunta rinnalle tulevaa kovaa kaveria, niin saattoi sillä olla kaksin kerroin psykologinen vaikutus, minuun myönteinen, kihoittava, toveriin ehkä päinvastainen... Ensimmäinen mies esim. oli hyvin ratkaiseva tekijä, ja kun siihen aikaan ykkönen joutui nousemaan Oikokadun Pokkitörmälle, piti hänen osata olla viisaasti höperö. Ylämäissä juoksi moni jalat altaan.

Joskus oltiin yhtä miestä vailla, mutta oli lupa yhden miehen juosta kaksi osuutta, kunhan ei peräkäin juossut. Tämä kunnia tuli osakseni monta kertaa. Kai silinä polkupyörälläkin oltiin kerinnyt oikeasemaan uudelle vaihtopaikalle, mutta muistelen kyllä, että aina oli auto odottamassa. Kun sitten hypäsi autosta toiselle vaihtopaikalleen, oli ymmärrettävistä systä hiiki, että valui vain. Toiset ihmettelivät, mistä se sellainen lämmin, mutta piti vain antaa sellainen kuva, että oli juossut itsensä lämpimäksi, jossain takapihalla. Jos toiset olisivat tienneet, että olin jo yhden välin juossut, sillä olisi voinut olla "moraalinen vaikutus", heidän olisi ollut helpompi taktikoida minua vastaan. Vältän, että kyllä näissä juoksuissa pääpäättäjien tarvittiin.

Kun minusta sitten tuli lehtimies ja aluksi tietenkin myös urheilutoimittaja, yhdistin ympärijuoksuun huvia ja hyödyn. Talpaleelle piti tietysti järjestää huomioitsijolta niin kuin Suomi Kansainliittoon, mutta itse mukana olevana ja varsinkin silloin, kun juoksi kaksi osuutta, tiesi toki yhtä ja toista jo omastakin kokemuksestaan. Parhaassa tapauksessa näki siis omin silmin neljä vaihtoa. Myönnän, että tuli ehkä hieman pausutetuksi niitä selostuksia, pitipä joskus oikein riideliäkin palstatilaa, varsinkin kun kilpailu kulki naapurillehden nimikkokilpalluna, mutta lähden siitä, että urheilu on urheilua ja kuvittelin ainakin, että ihmisiä kiinnostivat tuon juoksun vaiheet. Elämän kilpajuoksussa nuo terveelliset leikit ovat monen monta kertaa muistuneet mieleen.

Ja nyt on sitten juostu 50 vuotta. Vanhin tallettamani kuva on vuodelta 1922, leike silloisesta Suomen Kuvalehdessä. Silinä valkopaitainen midi-urheiluhousuihin pukeutunut nuorukainen talvattaa Kirkkokadun "rotuvaaria" ohli tuuhean puiston. Lähtö- ja maali paikalla oli silloin Linnansaarella. — Eläköön siis tämä svullilaisten ympärijuoksu, olkoonpa nyt taaskin "kilpailevan" lehden, Kalevan, juoksu ja siitäkin huolimatta, että se nyt on Karjasillan ympärijuoksu. Me vanhat ympärijuoksuja tulemme joka tapauksessa helatorstaina yhteen näissä mainioissa merkeissä.